

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Věry Šimůnkové a soudců Mgr. Josefa Straky a Mgr. et Mgr. Karla Ulíka ve věci

žalobce: **V. M.**
bytem X
zastoupený advokátem JUDr. Petrem Janem Bakešem
sídlem U Olší 280, 277 31 Velký Borek

proti
žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**
sídlem Zborovská 81/11, 150 21 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 12. 2023, č. j. 149593/2023/KUSK-DOP/Hav,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 12. 2023, č. j. 149593/2023/KUSK-DOP/Hav, a rozhodnutí Městského úřadu Neratovice ze dne 10. 1. 2023, č. j. MěÚN/003404/2023, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku ve výši 9 800 Kč ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce JUDr. Petra Jana Bakeše, advokáta.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Soud se na základě žaloby podané podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zabývá tím, zdali zanikla odpovědnost žalobce za přestupek spáchaný podle § 42b odst. 1 písm. s) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění účinném do 30. 9. 2018 (dále jen „zákon o pozemních komunikacích“), a to v důsledku uplynutí promlčecí doby.

Shrnutí správního řízení

2. Žalobce byl příkazem Městského úřadu Neratovice (dále jen „městský úřad“) ze dne 16. 11. 2020, č. j. MěÚN/105501/2020 (dále jen „příkaz“), jakožto prvním úkonem v řízení uznán vinným ze spáchání 11 přestupků podle § 42b odst. 1 písm. s) zákona o pozemních komunikacích, neboť v rozmezí dnů 3. 4. 2018 až 26. 4. 2018 provozoval na pozemní komunikaci č. II/331, ve směru jízdy na Tišice, motorové vozidlo registrační značky X, které spolu s přípojným vozidlem (v příkazu blíže specifikovaným) překročilo při vysokorychlostním kontrolním vážení hodnoty stanovené v § 37 odst. 2 písm. a) vyhlášky č. 341/2014 Sb., o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění účinném do 30. 9. 2018. Za přestupky projednané ve společném řízení byla žalobci uložena pokuta ve výši 36 000 Kč. Příkaz byl žalobci doručen dne 23. 11. 2020.
3. Proti příkazu podal žalobce dne 1. 12. 2020 odpor, dne 25. 10. 2022 byl městským úřadem vyrozuměn o pokračování v řízení o přestupku.
4. Rozhodnutím ze dne 10. 1. 2023, č. j. MěÚN/003404/2023 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), uznal městský úřad žalobce vinným z výše specifikovaných přestupků. Za ně žalobci uložil opětovně pokutu ve výši 36 000 Kč. Rozhodnutí bylo dne 10. 1. 2023 žalobci rovněž doručeno.
5. Žalobce podal proti prvostupňovému rozhodnutí odvolání, které žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím ze dne 6. 12. 2023 (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítl. Napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 12. 12. 2023.
6. Podáním ze dne 15. 12. 2023 se žalobce obrátil na žalovaného s tím, že byt' je napadené rozhodnutí obsáhlé a precizní, nedává odpověď na otázku, proč žalovaný nezohlednil uplynutí promlčecí doby podle § 30 a násl. zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění účinném do 31. 1. 2022 (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“). Žalobce v přípisu předpokládal, že žalovaný přehlédl, že nejpozději ke dni 27. 4. 2023 uplynula promlčecí lhůta podle § 32 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky, protože odpovědnost za přestupek žalobce zanikla. Žalobce závěrem uvedl, že si nelibuje v soudních sporech, proto žalovaného na toto zjevné nedopatření upozorňuje za účelem nápravy vady bez ingerence soudu.
7. Žalovaný na žalobcovo podání odpověděl přípisem ze dne 28. 12. 2023. V něm konstatoval, že v posuzované věci začala u hromadného přestupku plynout promlčecí lhůta dnem následujícím po dni, kdy došlo k poslednímu útoku, tj. 26. 4. 2018. Jelikož městský úřad ve věci vydal příkaz, byl jeho doručením dne 23. 11. 2020 přerušen běh promlčecí doby podle § 32 odst. 2 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky a podle poslední věty tohoto ustanovení začala běžet promlčecí doba nová. Podle žalovaného je tak patrné, že pětiletá lhůta pro zánik odpovědnosti za přestupek počala běžet nikoli dnem následujícím po spáchání posledního přestupku (26. 4. 2018), ale dnem následujícím po doručení příkazu dne 23. 11. 2020, a proto uplyne teprve dne 24. 11. 2025.

Obsah podání účastníků

8. Žalobce v žalobě uplatnil toliko jedinou námitku. Tvrdí, že žalovaný vydal napadené rozhodnutí až po uplynutí promlčecí lhůty stanovené v § 30 písm. b) ve spojení s § 32 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky. Žalobce byl podezřelý ze spáchání hromadného přestupku, kterého se měl dopustit 11 dílčími útoky. První útok měl nastat dne 3. 4. 2018 a poslední dne 26. 4. 2018. Promlčecí doba tedy počala běžet dnem následujícím po dni, kdy došlo k poslednímu útoku, tj. dne 27. 4. 2018, a uplynula dne 27. 4. 2023. Žalovaný byl povinen k zániku odpovědnosti za přestupek přihlédnout z úřední povinnosti.
9. Žalovaný navrhuje žalobu zamítnout, přičemž odkazuje na stanovisko, které je součástí správního spisu.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

10. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a obsahuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Soud vycházel při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.).
11. Soud o žalobě rozhodl bez jednání, jelikož účastníci ani na výzvu soudu ve stanovené lhůtě nesdělili, že by s tímto postupem nesouhlasili (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). Soud nepovažoval za nezbytné jednání nařizovat, neboť veškeré rozhodné skutečnosti bylo možno zjistit z obsahu správního spisu, jímž se dokazování neprovádí.

Posouzení věci soudem

12. Podstatou souzené věci je, zda odpovědnost za přestupek žalobce zanikla v důsledku uplynutí promlčecí doby. Ta je upravena v § 30 a násl. zákona o odpovědnosti za přestupky. Soud poznamenává, že vychází z právní úpravy účinné ke dni spáchání přestupku, tj. do 30. 9. 2018, neboť k aplikaci zákona o odpovědnosti za přestupky ve znění účinném od 1. 2. 2022 neshledal důvod. Zákonem č. 417/2021 Sb. sice byla novelizována i ustanovení zákona o odpovědnosti za přestupky týkající se promlčecí doby, avšak bez vlivu na rozhodnutí v nyní posuzované věci (nejedná se o úpravu pro žalobce příznivější). Konkrétně bylo příslušnou novelou výslovně stanoveno, že mezní tříletá nebo pětiletá promlčecí doba podle § 32 odst. 3 neběží po dobu trvání některé ze skutečností podle § 32 odst. 1 (tj. skutečností působících stavení běhu promlčecí doby). Žádný z účastníků však skutečnost s vlivem na stavení běhu promlčecí doby nenamítá a soud ji nezjistil ani ze správního spisu.
13. Soud proto případ žalobce posoudil podle následující právní úpravy:
14. Podle § 30 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky činí promlčecí doba „3 roky, jde-li o přestupek, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100 000 Kč.“
15. Podle § 31 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky počíná promlčecí doba „běžet dnem následujícím po dni spáchání přestupku; dnem spáchání přestupku se rozumí den, kdy došlo k ukončení jednání, kterým byl přestupek spáchán. Je-li znakem přestupku účinek, promlčecí doba počíná běžet dnem následujícím po dni, kdy takový účinek nastal.“ Dle odstavce druhého téhož ustanovení počíná promlčecí doba běžet „a) u pokračujícího přestupku dnem následujícím po dni, kdy došlo k poslednímu dílčímu útoku, b) u hromadného přestupku dnem následujícím po dni, kdy došlo k poslednímu útoku, a c) u trvajících přestupku dnem následujícím po dni, kdy došlo k odstranění protiprávního stavu.“ Dle odstavce třetího tohoto ustanovení platí, že „[d]opustil-li se pachatel více přestupků, běží pro každý z nich promlčecí doba zvlášť.“

16. Podle § 32 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky „[b]yla-li promlčecí doba přerušena, odpovědnost za přestupek zaniká nejpozději 3 roky od jeho spáchání; jde-li o přestupek, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100 000 Kč, odpovědnost za přestupek zaniká nejpozději 5 let od jeho spáchání.“
17. Podle § 42b odst. 6 písm. a) zákona o pozemních komunikacích (ve znění do 30. 9. 2018; viz odst. 1 a 2 výše) šlo uložit za přestupek podle § 42b odst. 1 písm. s) téhož zákona pokutu do výše 500 000 Kč.
18. Předně soud považuje za nutné uvést na pravou míru, že žalobce nebyl uznán vinným ze spáchání hromadného přestupku, jak se v žalobě (zřejmě v návaznosti na shodné tvrzení žalovaného v přípisu ze dne 28. 12. 2023) domnívá. Podle § 9 zákona o odpovědnosti za přestupky je hromadný přestupek takový přestupek, u kterého zákon vyžaduje pro vznik přestupkové odpovědnosti více útoků spojených společným záměrem. Mnohost útoků ale zákon o pozemních komunikacích v § 42b odst. 1 písm. s) pro vznik odpovědnosti za přestupek nevyžaduje. Ke spáchání řešeného přestupku postačí, že provozovatel provozuje vozidlo, jehož hmotnost převyšuje stanovené hodnoty, i jen v jediném případě. Žalobce byl prvostupňovým rozhodnutím uznán vinným ze spáchání 11 samostatných přestupků, které byly toliko projednány ve společném řízení podle § 88 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky. Nadto v rozhodnutích správní orgány žádnou úvahu ohledně toho, že by se jednalo o hromadný přestupek či o pokračování v přestupku podle § 7 zákona o odpovědnosti za přestupky, nevyjevily. Podle § 31 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky proto běží promlčecí doba u každého z přestupků zvlášť. Soud nicméně svůj právní názor demonstruje níže toliko na posledně spáchaném přestupku ze dne 26. 4. 2018, neboť pokud by uplynula promlčecí doba v jeho případě, logicky uplynula již i u shodných přestupků spáchaných dříve.
19. Podle § 30 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky činí u žalobcem spáchaných přestupků promlčecí doba 3 roky, neboť je třeba vycházet z horní hranice pokuty, která dosahuje 500 000 Kč [viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 25. 9. 2020, č. j. 10 Afs 72/2020-76, č. 4091/2020 Sb. NSS, a dále ze dne 16. 1. 2023, č. j. 10 As 70/2021-36, bod 10 a tam odkazovanou judikaturu]. Tato „základní“ promlčecí doba však může být stavena po dobu trvání skutečností uvedených v § 32 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, případně přerušena, tj. promlčecí doba počne běžet znovu od počátku, v důsledku úkonů, které předvídá § 32 odst. 2 téhož zákona.
20. Současně však § 32 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky stanovuje mezní dobu 5 let od spáchání přestupku, v níž odpovědnost za přestupek s horní hranicí sazby pokuty alespoň 100 000 Kč zaniká, pokud byla z nějakého důvodu promlčecí doba přerušena. Jinak řečeno, jednotlivá přerušení promlčecí doby nemají vliv na běh pětileté promlčecí doby podle § 32 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky (viz např. rozsudek NSS ze dne 17. 9. 2021, č. j. 5 As 75/2019-24, bod 23). Toto pravidlo znemožňuje, aby si správní orgán po libovolně dlouhou dobu vytvářel nové prekluzivní doby, neboť jejich přerušení v zásadě spočívá na jeho vlastní aktivitě (viz rozsudek NSS ze dne 7. 9. 2022, č. j. 8 As 178/2020-38, bod 28).
21. V nynější věci kladly správní orgány žalobci za vinu spáchání přestupků v rozmezí dnů 3. 4. 2018 až 26. 4. 2018. Podle § 31 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky počala tříletá promlčecí doba běžet dnem následujícím po dni jejich spáchání, tj. u posledně spáchaného přestupku dnem 27. 4. 2018. Žalovanému lze přisvědčit, že doručením příkazu žalobci dne 23. 11. 2020 byla ve vztahu ke všem projednávaným přestupkům promlčecí doba přerušena, tj. započala běžet nová tříletá doba (nikoli pětiletá, jak uvádí žalovaný) podle § 32 odst. 2 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky (viz rozsudek NSS ze dne 1. 4. 2022, č. j. 6 As

305/2021-37, č. 4341/2022 Sb. NSS). Přerušení promlčecí doby nastalo rovněž v důsledku vydání prvostupňového rozhodnutí dne 10. 1. 2023 podle § 32 odst. 2 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky.

22. Žalobce se však správně dovolává pětileté promlčecí doby podle § 32 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky, která plyne nezávisle na přerušení promlčecích dob, k nimž ve věci došlo. Žalovaný se mýlí, pokud má za to, že doručení příkazu či vydání prvostupňového rozhodnutí tuto promlčecí dobu přetrhlo. Jak vyplývá z výslovného znění zákona a výše citované judikatury, není tomu tak. Správní orgány byly povinny pravomocně rozhodnout o vině žalobce za přestupky v době 5 let od jejich spáchání. Žalobce poslední přestupek spáchal dne 26. 4. 2018, proto nejpozději dne 26. 4. 2023 jeho odpovědnost za tento přestupek zanikla, a to bez ohledu na předchozí přerušení promlčecí doby. Soud opakuje, že v řízení nevyšla najevo žádná ze skutečností, v důsledku které by byla promlčecí doba stavena a jejíž trvání by bylo třeba k mezní promlčecí době přičíst.
23. Napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno, a tedy nabylo právní moci až dne 12. 12. 2023, tj. zjevně po uplynutí konečné promlčecí doby podle § 32 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky. Podle ustálené judikatury se otázkou zániku odpovědnosti za přestupek uplynutím času správní soudy všech stupňů zabývají z úřední povinnosti (srov. rozsudky NSS ze dne 16. 4. 2010, č. j. 7 As 11/2010-134, ze dne 9. 4. 2019, č. j. 6 As 260/2018-32, či nálezy Ústavního soudu ze dne 5. 2. 2009, sp. zn. II. ÚS 1416/07, ze dne 26. 2. 2009, sp. zn. I. ÚS 1169/07 a ze dne 6. 5. 2005, sp. zn. I. ÚS 1419/07). V tomto případě byla námitka uplynutí promlčecí doby vznesena a pro výše uvedené soud dospěl k závěru, že je opodstatněná.
24. Pouze pro úplnost soud dodává, že naprosto shodný závěr vyplývá i ze znění § 32 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky účinného od 1. 2. 2022, z něhož zjevně vycházel žalovaný v přípisu ze dne 28. 12. 2023. Toto ustanovení i po novele stanovuje mezní promlčecí dobu, na kterou nemají jednotlivá přerušení vliv. Takový závěr plyne již jen z jazykového výkladu, neboť zákon zde stanovuje, kdy nejpozději odpovědnost za přestupek zaniká. Jak bylo řečeno, zákonodárce pouze výslovně upravil, že při určování konce mezní promlčecí doby stanovené v § 32 odst. 3 je nutno přičíst dobu, po kterou trvala některá ze skutečností uvedených v § 32 odst. 1 písm. a) až d) (viz důvodovou zprávu k zákonu č. 417/2021 Sb.). Takový případ však v projednávané věci nenastal.

Závěr a náklady řízení

25. Na základě výše uvedené argumentace dospěl soud k závěru o důvodnosti žaloby, proto napadené rozhodnutí žalovaného zrušil pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mělo za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé [§ 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s., srov. rozsudek NSS ze dne 15. 12. 2005, č. j. 3 As 57/2004-39, č. 845/2006 Sb. NSS]. Vzhledem k tomu, že zjištěná procesní vada řízení se stejnou měrou vztahuje rovněž na prvostupňové rozhodnutí, které s ohledem na zánik odpovědnosti žalobce za přestupky ztratilo právní podklad, jsou naplněny důvody i pro zrušení tohoto rozhodnutí podle § 78 odst. 3 s. ř. s. Soud současně věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V dalším řízení jsou správní orgány vázány právním názorem, který vyslovil soud v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Třebaže soud věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, s ohledem na nastalou procesní situaci a zánik odpovědnosti žalobce za přestupky bude další řízení spočívat toliko v jeho zastavení.
26. Nad rámec zrušovacího důvodu upozorňuje soud správní orgány na nutnost respektovat zásadu rychlosti a hospodárnosti řízení, jíž neodpovídá postup, kdy k vydání příkazu došlo

dne 16. 11. 2020, tj. přibližně po roce a půl od spáchání přestupků (od 3. 4. 2018 do 26. 4. 2018) a k vyrozumění o pokračování v řízení až dne 25. 10. 2022, tj. za další dva roky od vydání příkazu.

27. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalobce měl se svojí žalobou úspěch, a náleží mu proto náhrada důvodně vynaložených nákladů řízení podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s.
28. Soud tedy výrokem II přiznal žalobci náhradu nákladů řízení účelně vynaložených na uplatnění práv u soudu. Ty spočívají v zaplaceném soudním poplatku ve výši 3 000 Kč a nákladech souvisejících se zastoupením žalobce advokátem. Tyto náklady jsou tvořeny odměnou za zastupování za dva úkony právní služby (za převzetí a přípravu zastoupení a sepsí žaloby), u nichž sazba odměny činí dle advokátního tarifu 3 100 Kč za jeden úkon právní služby [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), dále jen „advokátní tarif“], tj. 6 200 Kč. Náklady zastoupení dále tvoří náhrada hotových výdajů za dva úkony právní služby po 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), tj. 600 Kč, celkem tedy 6 800 Kč. Zvýšení o DPH soud nepřiznal, neboť žalobce nedoložil, že by jeho advokát byl plátcem DPH, a tato okolnost neplyne ani z Administrativního registru ekonomických subjektů. Celková výše nákladů, které žalobci v tomto soudním řízení vznikly, činí 9 800 Kč (3 000 + 6 800). Soud proto uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci celkem částku 9 800 Kč, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce JUDr. Petra Jana Bakeše, advokáta (§ 149 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 30. dubna 2024

JUDr. Věra Šimůnková v. r.

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K. U.

předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K. U.